Rejsende i modetøj - med kateter i håndtasken

Hvert år kører Trine Vinther tusindvis af kilometer rundt i landet som sælger af dametøj. Med i bilen har hun bleer, katetre og meget andet udstyr, for trods urin- og afføringsinkontinens insisterer den 46-årige kvinde på et liv i vigør.

'Jeg tror, at jeg er det menneske i verden, der har tisset bag flest buske og træer og på flest åbne pladser med helt frit udsyn for interesserede.'

Bramfrit og grinende tæller Trine Vinther på fingre, mens hun fortæller, at hun har tisset både på Storebæltsbroen, på Øresundsbroen, bag en minimal busk ved havnen i Århus og bag en affaldscontainer midt i København. Foruden bag et utal af danske og europæiske vejtræer.

'Jeg er inkontinent. Derfor skal jeg, når jeg skal. Jeg kan ikke holde på det, som andre kan. Men jeg besluttede for mange år siden, at mit handicap ikke skal styre mit liv og sætte en stopper for mit arbejde. Derfor har jeg med årene fået et rimelig afslappet forhold til lige at springe om bag en busk og hive bukserne ned og tisse', siger Trine Vinther.

Den 46-årige østjyske kvinde er rejsende i modetøj. Hvert år kører hun 40.000 km rundt i landet og sælger kollektioner til detailhandelen. Og flere gange om året rejser hun for sin arbejdsplads Ball Group fra den ene side af kloden til den anden for at vælge stoffer, designe kollektioner, besøge fabrikker, møde speditører og sørge for, at danske kvinder får det tøj i de farver, som Trine Vinther mener, at danske kvinder vil se smukke ud i.

Selv går hun altid i sort. For så ses det ikke så tydeligt, hvis bleen ikke kan holde på urinen, forklarer hun nøgternt.

Alle ved det

Den fattede erkendelse af problemet er en del af den måde, hun beskriver sit handicap på. Det er møgirriterende at være inkontinent og ufattelig pinligt at have

*Af **Anne Mette Futtrup**, www.redaktionen.dk • Foto: Annemette Welling*

Ikke én dag i løbet af de seneste 15 år har Trine Vinther vist sig i hvide bukser, i blå, røde, i grønne eller i nogen anden farve. Og så er hun endda i modebranchen. 'Jeg går altid i sorte bukser. For så er det ikke så nemt at se det, hvis bleen ikke kan holde'!

uheld i fuld offentlighed, forklarer hun. Men det er ulige nemmere, når alle i familien og vennekredsen ved det.

'I starten var jeg flov over det. På et tidspunkt skulle jeg til nogle undersøgelser på sygehuset og fortalte veninderne, at jeg skulle ind og opereres for brok. Men da de kom på besøg, spurgte de selvfølgelig 'Hvorfor ligger du på Urologisk Afdeling?' - Hvad skulle jeg svare? – 'Ja, det ved jeg da sørme heller ikke…'. Nej, jeg sagde: 'Ved I hvad, det er ikke brok – det er, fordi jeg tisser i bukserne'. 'Gør du?! Hvorfor har du aldrig sagt det?' – mine veninder undrede sig! På det tidspunkt kunne jeg ikke svare på deres undrende spørgsmål!!, fortæller Trine.

Men da det endelig var blevet sagt højt, blev hun mere afslappet med det. Hjemme på ejendommen uden for Auning er det derfor lige så naturligt at se pakker med katetre som pakker med toiletpapir. Når Trine er på rejse med nye kolleger, sætter hun dem straks ind i situationen, så de forstår, hvorfor hun er altid er så fokuseret på at vide, hvor der er toiletter. Hun siger, at hun bruger ble dag og nat, godt kan tisse selv lidt, men også har brug for et ekstra minut og et rigtigt toilet 6-8 gange om dagen for at tømme sin blære gennem et kateter.

Og når hun skal fortælle, hvordan hun i praksis gør det, bruger hun fagter og tydelig tale:
'Jeg har altid et lille håndspejl med i tasken. Det lægger jeg på wc-brættet, så jeg kan se mellem mine ben og samtidig har begge hænder fri. Med den ene hånd skiller jeg skamlæberne, og med den anden hånd stikker jeg kateteret op i urinrøret. Normalt går det ret hurtigt. Men mange toiletsæder har desværre en lidt skrå kant, så spejlet ligger usikkert, og det kan stresse mig lidt, så jeg får ramt ved siden af og bakser med det. Hold da op, hvor har jeg fisket mange spejle op af toiletkummer rundt om i verden'.

Men hvad så med afføringsinkontinensen?

Ja, det er faktisk nemmere end urininkontinensen, forklarer Trine. For når hun bare er i nærheden af et toilet på det tidspunkt, hvor hun skal, går det problemfrit. Og det sker nogenlunde på klokkeslæt.

'Men jeg har da uheld, og det er hæsligt. For når jeg har uheld, er det jo typisk fordi jeg fx har tynd mave. Behøver jeg sige mere? Når det sker, må jeg bare hjem eller ind på et hotel og i bad, og så smider jeg simpelthen det beskidte tøj ud', fortæller hun.

Hjernebetændelse gav inkontinens

Det er 15 år siden, Trine Vinther mistede evnen til at holde på vand og afføring. Hun havde gennem nogle uger været utilpas, haft ondt i leddene, i maven og i hovedet. Hendes læge kunne ikke finde ud af, hvad der var galt. Og på sygehuset blev hun undersøgt for sclerose, for borrelia (infektion fra skovflåt) og alskens vira. Men uden konkrete svar. Hun fik det værre. På et tidspunkt kunne hun ikke komme af med vandet. Hun havde trangen, men kunne ikke.

'Det endte med, at jeg måtte på sygehuset og have lagt et kateter op for at få tømt blæren. Der var 1,3 liter, som var så meget, at blæren reelt kunne sprænge', fortæller Trine. Senere oplevede hun, at alle sluser bare åbnede sig, og at hun ikke kunne holde på hverken urin

Hold nu op med at tro, at vi alle kan knibe os tørre

Da Trine Vinther erkendte, at inkontinensen ikke sådan uden videre forsvandt af sig selv, drøftede hun muligheder for behandling og hjælp med lægen og personalet på sygehuset.

'Jeg har hele tiden oplevet, at jeg fik en meget fin behandling. Og jeg gik da også hjem og lavede alle de knibeøvelser, som de opfordrede til. Men da øvelserne ikke hjalp, mistede jeg gnisten. Det tror jeg, at de fleste inkontinente gør', siger Trine.

Siden har hun læst og hørt, at det er den helt almindelige 'behandling', som inkontinente får hos deres læge. Og det synes hun er forkert.

'Inkontinens er et forfærdeligt handicap, og jeg synes ikke, man bare kan sende folk hjem for at lave knibeøvelser på stuegulvet og så vente i ugevis – måske månedsvis – på at se, om det virker. For det første giver man på den måde de inkontinente hele ansvaret for at slippe af med handicappet, og for det andet synes jeg også, at man mellem linjerne siger, at 'det er jo din egen skyld, at du ikke har sørget for at knibe nok'.

Jeg tror bestemt, at knibeøvelser kan hjælpe mange, men ikke alle. Behandlerne må meget gerne sætte ind med flere behandlingsmuligheder på en gang', opfordrer Trine Vinther.

'Jeg tror, at jeg er det menneske i verden, der har tisset bag flest buske og træer og på flest åbne pladser med helt frit udsyn for interesserede.'

eller afføring. Og endelig stillede lægerne diagnosen - Hjernebetændelse udløst af den 5. børnesygdom - som en blodprøve konstaterede, at hun havde haft.
Trine Vinther var i chok. Det var en dødelig sygdom, der lammede hele hendes krop og sendte hende i respirator. Der lå hun, mens lægerne behandlede og regerede.

Så forløb 7 år med sygdom og genoptræning, sorger og glæder. Langsomt forsvandt lammelserne – først i overkroppen.

'Lægerne sagde, at jeg aldrig ville komme til at gå igen. Jeg tænkte, at så må jeg jo få en kørestol og blive handicappet elitegymnast eller noget andet aktivt. Jeg ville videre. Men benene var ikke det vigtigste. Hvis jeg dengang kunne få et ønske opfyldt - og kun ét - så ville det være igen selv at kunne styre urin og afføring', fortæller hun.

Men sådan blev det ikke. Begge handicaps har fulgt hende siden, og i dag er hun afklaret med, at operationer kan bedre men ikke helbrede. Hun har desuden affundet sig med de følger, som inkontinensen har. Blærebetændelser, blærespasmer og nyresten.

'De fleste ved, at blærebetændelser er ubehagelige. Men de færreste ved, hvor ondt det gør at have blærespasmer. Det gør så ondt i blæren, og man har tissetrang konstant uden at kunne. Og nyresten – det gør bare så ondt', mindes hun.

Tilbage til livet

Lægernes forudsigelse om blivende lammelser i underkroppen blev imidlertid gjort til skamme, fordi Trine Vinther gennem benhård genoptræning hjalp sig selv på benene igen. Hun havde før sin sygdom været aerobicinstruktør i fritiden, og det job genoptog hun – nu med lange sorte træningsbluser, som hun igen og igen trak godt ned om rumpen, så ingen kunne se de tykke bleer, der gav bukserne "relief" langt op bagpå.

Siden har hun også genoptaget interessen for ridning og løb. Blandt andet har hun løbet flere gange maraton og halvmaraton samt broløb over Øresundsbroen og Storebæltsbroen. Deraf erfaringerne fra tisseri midt på de højthævede motorveje!

Forsøgt mange behandlinger

Gennem årene har Trine Vinther forsøgt sig med flere behandlinger, flere typer medicin og flere operationer. Hun har prøvet elektrisk stimulation til at genskabe evnen til at holde på vand og afføring, hun har haft en ring i skeden, som skulle presse på urinrøret og dermed lukke blæren af for en periode, så hun fx kunne løbe en tur uden at tisse i bukserne, hun har fået en sling-operation, som er et smalt bånd, der indopereres til at understøtte urinrøret, og hun har fået en kunstig blære, som er skabt af et stykke tarm.

'Sling-operationen hjalp lidt. Men da jeg både har stress- og urge-inkontinens, hjalp den ikke nok. De elektriske apparater synes jeg ikke rigtig gjorde noget godt for mig, og ringen i skeden generede, så jeg måtte springe ind bag et træ på min løbetur i skoven og vrikke den ud, før jeg kunne løbe videre', siger hun. Men trods de ikke helt succesfulde indgreb, har hun nu mod på flere.

'Lige nu går jeg og overvejer, om jeg skal få ført urinen ud gennem et lille hul i maven ved siden af navlen. Det kan lade sig gøre, ved jeg. Og det vil spare mig for meget besvær med at lede efter toiletter, at gemme mig bag træer og den slags. Hvis jeg bare skal åbne for en lille ventil i maven og tømme blæren, kan jeg jo gøre det alle steder. Heldigvis er der stadig flere muligheder for mig at prøve af. Problemet er at finde tiden til det', smiler hun.